

Berilo Jugoslovanskega odbora

iz Italije

BOZZOVICCO

POŠILJA: IVAN UCENIKOV - KAIRO - RUE MANSHAET EL MAHRANI 5.-IV.NST.

SREDNJI VZHOD

ŠT. 16

29. JANUARJA 1942.

POTURICA JE HUŠJI OD TURČINA

Ko so pred štirimi stoletji divjali po naših krajih krvoločni Turki in ko so goreli po naših brezuljkih in vrhovih kresovi, ki so naznanjali nesrečnemu narodu, da se bliža "šiba božja", je bilo trpljenje slovenske matere posebno veliko. Turek se je lotil njenih otrok; slovenska dekleta so zganjali v hareme, slovenske sinove pa so poturčili in jih uvrščali med janičarje. Ti janičarji, nekdanji jugoslovanski fantje, so pozneje teptali po svoji lastni zemlji z večjo krvoločnostjo kakor Turki sami.

Na žalost je moral naš narod tudi še naslednja stoletja oplajati svoje sovražnike z lastno krvjo. Slovenski fantje, ki so služili v avstrijski vojski in ki so pozneje iskali dela in kruha v tujini, so večkrat prihajali domov s tujimi navadami in sovražnikovo govorico na jeziku. Slovenska dekleta, ki so odhajala v laška in nemška mesta so pogostokrat pozabila na materni jezik. Pa tudi slovenski izobraženci so se kaj radi izneverili svojemu narodu. Tako smo dobili nove Poturice, Nemčurje in Lahone. Res je, da takih odpadnikov in izkoreninjencev ni bilo mnogo, ali je bil njihov sramotni madež na telesu našega naroda tembolj izrazit.

Ko je naša narodna rast pričela z večjimi požirki arebati kulturne sokove in ko je naš jezik dobil častno mesto v vedi in znanosti, v umetnosti in celotnem napredku, je tudi število odpadnikov naglo padalo.

L. 1918 so dvatisočletni kulturonošci preplavili tretjino slovenske zemlje. Prav nič se niso sramovali posnemati svojega takratnega sovražnika, germanskega barbara, ki je z ognjem in mečem ropal slovansko kri, da z njo okrepi prusko zaostalost in da v slovanskem geniju najde nekaj cepiva za brzdanje svojih prirodnih živalskih nagonov. Prva skrb laških pokvarjencev je bila, da slovenski narod precepijo na laško renegatstvo. Temu narodu, ki je po narodi bister, delaven, pošten, resničoljuben in iskren, vzemimo jezik in njegove narodnostne bomo izvrstno cepivo za omehkuženo laško fizično, pa tudi duhovno nazadovanje. To je bilo geslo laškega "sacro egoismo", s katerim so goljufali sodnike mirovne konference isti laški državniki "protifašisti", ki od tistih časov niso spremenili narave, čeravno so barvo že večkrat menjali.

Da bi si pomembno slovensko cepivo čimprej prilastili, so morali seveda temu narodu odvzeti vse, kar bi ga spominjalo na lastno narodno bit in na njegovo jugoslovansko in vseslovansko poreklo. Pri tem so se posluževali dveh sredstev. Prvega so dekretirali z nasilnimi zakoni. Izropali so naše narodno šolstvo, ukrali so nam jezik kot kulturno sredstvo za našo rast v napredovanju. Z divjaško silo so razgnali naša društva in kulturne ustanove. To nam je vse še v svežem spominu in o vsem tem je poučena tudi svetovna javnost. Vendar nasilni zakoni niso spreobrnil našega naroda, ki je ostal trden in neupogljiv. Res je, da je naš jezik postal nekoliko okoren. Res je, da domača, očetova šola in materina vzgoja nista mogli nadomestiti vzorne slovenske šole, ali duh pripadnos-

ti je ostal nezlomljiv. Tega so se laški raznarodovalci hitro spomnili v svoji klasični nestrpnosti. Zato so mislili, da bodo s svojimi starimi, domačimi in pri njih priljubljenimi sredstvi boljše uspeli. Mobilizirali so vse svoje neštevilne jezičnike, stiskali jim v pesti bogate nagrade in jim vlivali v glavo tipične laške laži. Vso to ogromno čredo so v obliki strokovno nesposobnih in moralno manjvrednih učiteljev, uradnikov, karabinjerjev, financarjev, duhovnikov in vseh mogočih fašistovskih oprod raztrosili po naši zemlji z nalogo, da klevetajo naš narod, njegov jezik, njegovo kulturo in vse kar je z narodom povezano. Če bi ne šlo z lepa, so imeli ti fašistovski plaščenci že v naprej obljubljeno vsako odvezo, če bi se pri svojem satanskem delu morali poslužiti nasilja.

In nasilja so se posluževali v največji meri. Po ogromni večini je narod te lažnjivce in klevetnike nagnal z lepa, če ni šlo drugače pa tudi z grda. Pri slabih, od mestnega življenja pokvarjenih značajih so našli nekaj kalinov. Tudi nekatera dekleta, ki jim je slovenska mati pozabila zlikati krilo z leskovim oljem in ki so se zatekla v mesta, so polagoma privlekli na svojo stran. Vendar jim vse to ni mnogo zaleglo. Ko so ti nestanovitneži spoznali, da so kljub vsemu še vedno v očeh fašistov samo - "ščavi", so jim hitro pokazali hrbet in se zatekli nazaj k svoji domači grudi in besedi. Izgubili in odtujili so se našemu narodu pa skoro vsi tisti, ki so poiskali svojega zakonskega druga med Lahji in Lahinjami. Slovenska mati, poročena z Lahom ni imela vedno dovolj moči in korajže, da bi svojega otroka vzgojila kot Slovenca, pač pa je pogostokrat podlo izdala svoj narod in svojo govorico.

Vse to se je dogajalo v domovini. Hvala Bogu, takih slučajev ni bilo mnogo, ali strašno so skvarili naše narodno obličje. In medtem, ko bi človek mogoče za vse to delo v domovini našel neko olajševalno okolnost: pritisk fašizma, služba, zaslužek itd.,

ne more biti prav nobenega pardona za tiste, ki so zatajili svoj narod izven območja fašistovskega pritiska. Na žalost tudi tu v tujini, naša slovenska kolonija ni bila obvarovana takih nečastnih izjem. Imamo tu, resda zelo majhno število Slovencev in tudi Slovenk, ki so svojemu narodu pokazali hrbet, ki pripovedujejo: kaj naj storim s slovenskim jezikom, ki je samo za kmeta in dekle? Kakor, da bi tak človek sam ne izhajal s slovenske kmečke zemlje, ki je rodila in hranila nas vse. Ali ve tak pokvarjenec, da je slovenski jezik po svojem bogastvu in svoji mehki zvočnosti najlepši jezik na svetu? Ali je tak človek sploh kdaj prečital lepo slovensko knjigo? Ali se je kdaj potrudil, da bi svojo govorico približal književnemu jeziku, da bi opuščal tujo navlako laških in nemških besed? Ne tega ni storil, kajti Bog sam mu je tako slabo osolil možgane, mu povodenil voljo in značaj, da je za skorjo suhega kruha prodal sebe in svoj jezik tujcu. Ali ti maloštevilni izobčenci našega naroda so šli še dalje. Tudi danes, ko je fašizem pokazal vso svojo zločinsko naravo, tudi danes, ko se je njegov laški gospodar na življenje in smrt zvezal s

Z NAŠE DIVNE DALMACIJE

(Nadaljevanje s prve strani)

svetovnimi zločinci, katerih edini življenski cilj je nasilje, umori, poboji, trpinčenje; tudi danes služijo ti ljudje sovražniku in to ne samo sovražniku našega naroda, pač pa sovražniku vsega napredka, človekove kulture in civilizacije. Za nekaj Judeževih grošev, ki jih prejema od tujca, so postali ti ničvredneži, izdajalci in ovajalci.

Iz gotovih obzirov smo o teh redkih izjemah do sedaj molčali, ali danes imamo prav poseben vzrok, da tudi temu vprašanju posvetimo nekaj več pažnje. Satansko, izdajalsko delo teh ljudi posega že v same korenine naše mladine. Zato smo napovedali neizprosno boj vsem in vsakomer, ki bi poskušal za Judeževe groše vnašati nemir v naše vrste. Javno in odločno poveljamo vsem, da bomo z izdajalci obračunali že tu in to temeljito, kakor so zaslužili. Vršili bomo najstrožji nadzor nad vsemi, ki izrabljajo širokogrudnost angleških oblasti in z isto energijo bomo poskrbeli, da

odstranijo kvarljive elemente, kakor smo se potrudili, da naše zavedne može in fante rešimo iz koncentracijskih taborišč. Mogoče naša kazen ne bo zadela vseh krivcev, ali v kolikor z njimi ne bi mogli obračunati tu, bomo poskrbeli, da povratka v domovino ne bodo nikoli več zaželeli.

To svarilno besedo smo napisali za vse tiste, ki so krivi. Za sedaj naj jim bo pozabljeno, ali od sedaj dalje naj vedo, da bomo postopali proti njim na isti način in z istimi sredstvi, kakor so to delali njihovi gospodarji v domovini. Kličemo jim zadnjo besedo: **PRENEHAJTE!**

Vse ostale zavedne Slovence in Slovenke, ki tvorite ogromno večino našega naroda tu pa prosimo, da nam takoj prijavite vsakogar, ki se nedostojno obnaša in ki je v službi sovražnika. V njegovi službi pa je tudi tisti, ki dela sdrážbo med posameznimi deli jugoslovanskega naroda,

Jože izpod Krna

Izpod domaćega latniba

NOV NASLOV "BAZOVICE" Kakor je že v naslovu današnje številke naznačeno, smo uredništvo lista preselili v ulico Manshaet el Mahrani št. 5/IV. Prosimo vse naše prijatelje in prijateljice, da vse dopise in ostalo pošiljajo od sedaj dalje na ta naslov.

OBSDOBE V TRŽAŠKEM PROCESU Končno se nam je posrečilo dobiti v roke italijanske liste, ki so priobčili obsodbe v tržaškem procesu. Zanimivo je, da je notranje ministerstvo v Rimu prepovedalo izvoz tistih števil, ki so vsebovale te obsodbe. (Slaba vest!) Kljub temu pa je nekaj izvodov vendarle doseglo tujino. "Corriere della Sera" od 15. dec. priobčuje o obsodbah tole: Posebno sodišče za zaščito države je zaključilo teroristični proces v Trstu. Člani tribunala so se posvetovali glede obsodb pičle pol ure in nekoliko pred 13 uro je predsednik prečital naslednjo obsodbo: **NA SMRT SO OBSOJENI:** dr. Lavo Čermelj, Viktor Bobek, dr. Anton Ščuka, Ivan Ivančič, Franc Kaus, Simon Kos, dr. Dorče Sarđoč, Ivan Vadnjal in Josip Tomažič. (Op. ur.: od teh so bili pomiloščeni, kakor znano: dr. Čermelj, dr. Ščuka, Franc Kaus in dr. Sarđoč). **NA TRIDESET LET STROGEGA ZAPORA:** Josip Ujčič, Avgust Sfiligoj, Lojze Budin, Anton Abram, Adolf Uršič, Vladimir Dominiči, Ivan Gašperšič, Ludovik Požar, Ivan Vatovec, Albin Škerl, Jakob Semec, Franc Sluga, Jakob Dolenc, Ivan Batista Postojna, Mirko Brovc, Srečko Rejec, Ludovik Prezelj, Franc Bizajl, Leopold Copič, Ivan Klavara, Venceslav Tuta, Albin Dujc in Friderik Zornik. - Viktor Sosič je bil obsojen na 24 let zopora in 20000 lir denarne kazni; Angel Kukanja, dr. Fran Tončič, Srečko Zoli (!?) so bili obsojeni na 16 let; prof. Josip Kosovel, Stefan Lovrečič, Slavoj Slavič, Milan Bolšič, Gvido Brebec in Stanislav Vuk na 15 let; Ludovik Šturm na 12 let in dvajset tisoč lir denarne kazni; Roman Pahor, Andrej Čok, Franc Udovič, Bruno Stanič in Vladimir Mankoč na 12 let; Karel Stepančič in dr. Anton Daneu na 10 let; Marija Urbančič na 8 let; Ferdinand Rukin na 7 let; Edvard Bolušič, Alojz Besednjak in Boris Zidarič na 6 let; Oskar Karamore na 1 leto in 6 mesecev vojaškega zopora; Rudolf di Lenardo, Josip Kos, Radivoj Bobič in Anton Babič so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov. - "Corriere" nadaljuje dobesedno: Čitanje obsodb je povzročilo med poslušalci ogromne manifestacije in aplavdiranja. - Božja previdnost bo mogoče v kratki bodočnosti povzročila kolcanje fašistovskim razbojnikom.

MAŠA ZADUŠNICA ZA ŽRTVE FAŠISTOVSKEGA NASILJA V nedeljo so brali v cerkvi sv. Jožefa v Kairu mašo zadušnico za šestorico slovenskih fantov, ki so jih na predvečer sv. Večera ustrelili v Ljubljani. Maši je prisostvovala skoro vsa naša kolonija v Kairu.

LJUBEZEN NAŠE DALMACIJE DO LAHOV "Corriere della Sera" piše: "Tri bombe so bile vržene med godbenike divizijske godbe alpskih lovcev. 24 vojakov je bilo ranjenih, od katerih je eden umrl. Poleg tega je bilo ranjenih še 25 civilistov. Skoro istočasno so neznanci napadli z vojniki natovorjen avto in ga obsuli z ognjem strojnih pušk. Bilo je mnogo ranjenih. Oblasti so zaprle po nalogu iz Rima 150 talcev.

PRIJATELJ NAŠIH FANTOV nam je poslal risbo, ki jo spodaj priobčujemo z razpisom dveh nagrad za ono dvojico čitateljev, ki pravilno ugame, kdo so štirje strumni vojaki, ki jih je v našem taborišču narisal mlad poljski častnik. V pismu pravi naš prijatelj, da je treba pri reševanju upoštevati tudi najbližje sosedo, ki pa so našim fantom znani. Činovni umetnik nobenih včrtal, zato so ti štirje lahko častniki, podčastniki, kaplarji ali pa redovi. Lahko so tudi mešani in činih. Prva nagrada za pravilno rešitev znaša 200 cigaret, druga 100 cigaret. V slučaju več pravih rešitev bo odločil žreb. Rešitve se pošljejo tako, da reševalec napiše na pripadajočem mestu priimek, ime in čin. V zgornjem delu pa napiše svoj naslov. Rešitve je treba poslati najkasneje do konca meseca februarja. Pošljite pa samo izrezke slike v zaprti kuverti na naslov "BAZOVICE".

VOJAŠKI OPRTRNIK - Slovenski fantje in možje se iskreno zahvaljujemo vsem vrlim rojakinjam in rojakom, posebno pa še č. sestram za dragocena božična darila! Vaša občudovanja vredna velikodušnost in požrtvovalnost nam ostaneta v trajnem spominu. Lepa darila nas spominjajo na vašo veliko domovinsko ljubezen, opozarjajo pa nas tudi na tiste lepe čase, ki se bližajo, da bomo lahko v svobodni domovini, srečni obujali spomine na vas vse. Božične praznike in dan Novega leta smo preživeli srečno, zadovoljno in pri najboljšem zdravju. Pričakujemo, da je bilo tako tudi pri vas. V novem letu vam želimo iz dna srca, da bi nam vsem čimprej zasijalo sonce svobode ter nam prineslo srečno in veselo svidenje z našimi dragimi. Bode nam vsi prav iskreno pozdravljeni: - Slovenski fant.

KRALJ PETER II.—SVOJEMU NARODU

DRAGI MOJI JUGOSLOVANI!

Vesti, ki nam prihajajo iz naše zemlje, potrjujejo, da srbski narod vodi odločno borbo proti skupnemu sovražniku.

Hitlerjev novi red prihaja do izraza v bestialnostih, ki jih povzročajo Nemci in njihovi hlapci v Jugoslaviji. Teško je oceniti, kdo ima več zasluge v borbi proti nasilnikom, kajti če posebno podčrtamo ene, bi s tem zmanjšali zasluge drugih. Te orjaške borbe se udeležuje tudi srbska mladina.

Tisti mladi gimnazijalci, ki so se uprli krvnikom in se pred obzidjem obrnili proti cevem pušk, ki so bile uperjene proti njim in še enkrat korajžno gledajoči smrti v obraz, zaklicali: "Mi smo Srbi!" so pravi potomci svojih slavnihih dedov.

Odpor, ki ga ves narod proži sovražniku, je najboljši dokaz visoke moralne vrednosti Jugoslovanov, kar je tudi dokaz njihove narodne vzgoje. Vse to smo dolžni jugoslovanskim materam in ženam. Zahvalo, ki jo pošiljam ženam in materam ne zmanjša moje zahvalnosti tudi tistim, ki se bore za slavo našega orožja. Danes se utvarja jutrišnji dan! Narod je izvršil svojo dolžnost. Iz krvi naših borcev se bo ponovno rodila Jugoslavija!

Nadejam se, da bo naš narod prejel zaslužen in dostojno mesto v Evropi.

Živel! Moji Srbi, Hrvatje in Slovenci!

BALKANCI SE ZBIRAJO

12. januarja t.l. sta Jugoslavija in Grčija podpisali pakt, ki obe državi, v gotovem smislu, zlije v eno celoto. Listi, tudi naš "Glasnik", so o tem dogodku, ki je v zgodovini našega naroda gotovo eden najvažnejših, pisali zelo obširno. Naš vladar, Nj.V. Kralj Peter II je ob priliki podpisa sporočil Svojemu in grškemu narodu tole:

Sporazum, ki sta ga danes podpisali Jugoslavija in Grčija nerazdružljivo veže oba naroda. Ta sporazum je osnovan na življenjskih potrebah in interesih obeh

narodov, ki sta v zadnjih treh vojnah skupaj korakala.

Ni slučaj, da sta se oba naroda tudi to pot našla z rami ob rami, ker sta se oba vedno borila za ohranitev svoje neodvisnosti, spoštovala pa sta vse kar je tuje. Zato je tudi umljivo, da sta se oba postavila na stran tistih, ki so se borili za svobodo in mir. Izkušnje iz pretekle vojne pa so dokazale, da nevarnosti za svobodo in mir vedno prihajajo z iste strani.

Za tiste narode, ki so izzvali vojno in klanje, ne bo oproščena s tem, da bi se vsa krivda prevalila na kopico ljudi, ki predstavljajo njihove režime.

Vendar to jamstvo še ni dovoljno, da bi oni v bodoče ne poskušali zopet uveljaviti svojih krvavih načrtov. Vsi pametni državniki so si svesti, da so potrebna večja jamstva za politično svobodo in gospodarsko organizacijo bodoče Evrope.

Nova Evropa, ki bo vsknila po sedanjem klanju, bo živela v miru.

Naš današnji sporazum predstavlja začetek organizacije bodoče Evrope. Poleg tesnih in pristranskih vezi je potrebno tudi gospodarsko sodelovanje. Balkanski narodi morajo širiti in poglobljati te vezi. Vendar vse to ne bi predstavljalo zaželenih uspehov, če bi se tudi ostali deli Evrope ne organizirali na načelih našega novega reda. V nasprotju z nemškimi novim redom, naš red jamči evropskim narodom njihovo bodočnost.

Če bi se po preteku četrto stoletja zopet ponovilo isto zlo, bi padli narodi v tako strahotno ubožstvo, katerega bi se nikdar več ne mogli znebiti.

Nadejamo se, da bo balkanska unija čvrsto povezana s srednjeevropsko unijo, katere srž sta Češko-Slovaška in Poljska.

Z gotovostjo računamo na našo zmago, ker se borimo na strani naših velikih zaveznikov Anglije, Rusije in Z.A.D. in na popolno vojaško uničenje Nemčije in njenih opred. Napori Anglije, ki nam nudi gostoljubje, izzivajo naša občudovanja.

SVETI JAVNA

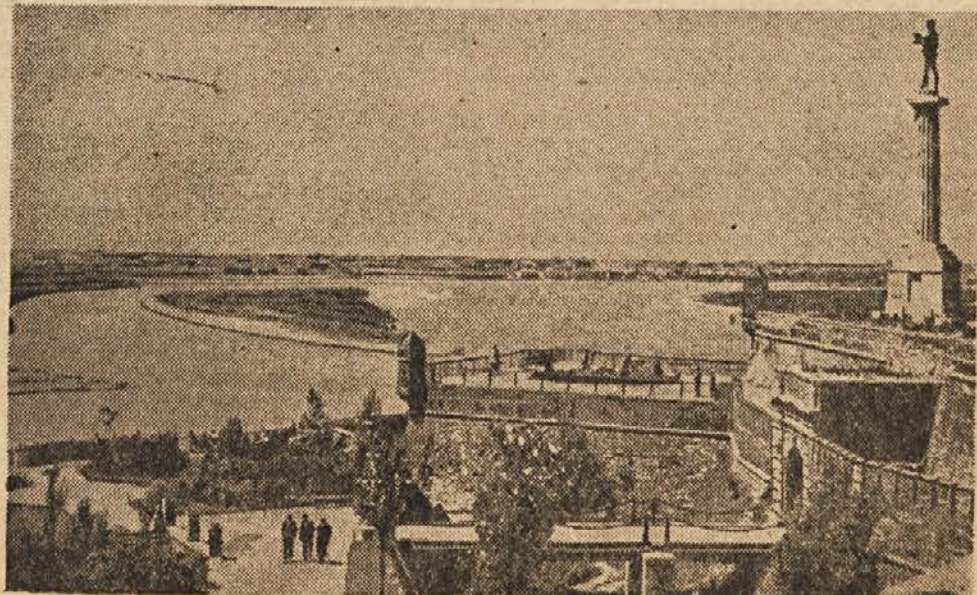
Včeraj je ves srbski narod proslavljal svojega velikega prosvetitelja Sv. Savo. Posebno v sedanjih časih, ko so se narodi in posamezniki globoko oklenili religioznosti, je srbski narod, ki doprinaša v sedanjih vojni največje žrtve, našel v svojem svetniku vso uteho in si okrepil vero v boljšo bodočnost.

Tudi naša kolonija v Kairu namerava na viden način proslaviti tega velikega srbskega nacionalnega prosvetitelja. Proslava bo v nedeljo dne 1. februarja v prostorih "Jugoslovanskega Doma". Blagoslovitev vode in rezanje kolača bo ob 6 uri zvečer. Vabimo vse naše rojakinje in rojake, da se polnoštevilno udeležijo te lepe svečanosti. Pokažimo našim bratom pravoslavne vere, da nas ničesar ne loči in da smo vsi pravi in resnični Jugoslovani!

Beograd, ki umira in vstaja v novo življenje

Beograjski grb

PADALCI NA DELU

"Hiii" - vzklikne vojak, ko se zažene v zračni prostor z višine 300 metrov. Tu se vadijo padalci. Na sebi imajo zelene kroje iz gumirane svile, glavo pa zaščiten s posebnim šlemom, ki je iz trde tvarine in se podaljša v kožnati ovoj, da varuje ušesa in vrat. Razumljivo je, da začetnik, prostovoljec letalske edince ne more že v prvih dneh skakati z različnih višin.

Začetni pouk padalca pričinja z uporabo posebnih skakalnih stolpov in je prvi skok visok komaj 2 metra. Padalec mora ravno tako dobro telebniti na hrbet kakor na obraz, ne da bi taki skoki povzročali posebnih udarcev in bolečin. Posebno pažnjo polagajo vaditelji pravilnim okretom v zraku padalca, da se s tem doseže čim tesnejša lega udov, to se pravi, da padalec v zraku čim tesnejše pritisne roki in nogi kakor tudi glavo h telesu, da bi posamezni udje pri dotiku z zemljo ne utrpeli kake škode. Ko so te vežbe končane, postavijo padalca na posebno odskočno desko v višino pet do osem metrov. Njegova naloga je, da skoči v voz, ki drži po posebnih tračnicah pod njim.

Novinci obiskujejo poleg samih vaj tudi še tečaje, v katerih jih posebni strokovnjaki vežbajo v izvrševanju sabotažnih del, v uničevanju in kvarjenju telefonskih, brzojavnih, železniških in drugih poročevalnih in prometnih zvez. Nadalje se mladi vojaki tu seznanjajo z uspešno uporabo razstreliv, z uničevanjem pehotnih topičev in strojniških gnezd. Učijo se zasledovati kretanje patrol, čet itd. Padalec mora biti poučen kako se prekorači močvirja in kako se znajde človek v težko prehodnih gozdovih. Njegova fizična odpornost mora biti dovršena. Padalec se mora zadovoljiti z zelo kratkim spanjem, njegova hrana je največkrat zelo omejena in obstoji v kosu čokolade, prgišču sladkorja, zavitku mleka v prahu, kakavnega masla, ovsene moke itd. To prehrano imenujejo v armadi "obrok D".

Kako izbirajo bodoče letalce? Starost je strogo omejena na največ 30 let. Novinec mora imeti popolnoma normalen krvni pritisk in perfekten vid. Njegova višina ne sme biti manjša od 175 centimetrov niti večja od 185 centimetrov. Njegova teža ne sme presežati 85 kg. Teža je omejena zaradi tega, ker mora letalec nositi s seboj 25 do 30 kg orožja in opreme. Premočan človek, ki bi uporabljal predpisano vojno padalo, bi prenapro plaval po zraku in bi bil zato njegov pristonek na zemlji premočan, vprašanje je, ali bi odnesel vse zdrave kosti. Končno zahtevajo od vojaka, ki se prostovoljno javi h padalcem, da je služil v vojski najmanj 6 mesecev.

Letalci ne zapravljajo časa. Posebno vežbanje padalcev je dušeslovne narave. Tistemu, ki še ni napravil prvega skoka, povzroča pogled v zračno praznino precej strahu. Zato je potrebno, da novince pogosto vežbamo drznosti in mirnosti ter mu krepimo prisotnost duha.

V prvih šestih tednih se bodoči padalec z vso marljivostjo seznanja s samim padalom. Učenci ure in ure sedijo ob veliki mizi in se vežbajo v razvijanju, sušenju in spravljanju padala. To delo je zelo važno. Malomarna izvršitev bi pomenila smrt. Kmalu nato se novinec seznanja s tisoči gub in z razsežno mrežo vrvic in svilenih niti, ki sestavljajo padalo. Naučiti se mora odmotati in zamotati padalo v teku ene ure. Vsako padalo ima posebno označko z beležko v kakšnem stanju je padalo, to zato, da se že v naprej izognemo ogromni odgovornosti, ki bi jo povzročilo defektno padalo.

Uvežbanje v skakanju pričinja z vrsto vaj, ki imajo namen, da padalcu zajamčijo potrebno formo. Mnogo vaj je potrebnih za krmarjenje v zraku, za pravilno skakanje, pritrjevanje padala za odskoke in doskoke, posebno pa za odpiranje padal.

Skok s padalom zahteva čvrste mišice rok in ram. Zaradi tega se padalci prav pridno vežbajo v plezanju po vrvi. Ti gibi so namreč najbolj podobni gibom, ki jih bo padalec uporabljal v trenutku svojega pristanka na zemljo. Ostale vaje so precej podobne cirkuskim vrstolomnostim. Padalci morajo umeti, da u ravnesijo vsa nevarna gibanja, ki jih povzročata padalo v zračnih višinah. Če je nihanje padalca ob pristanku premočno, bodo tudi bunke, ki jih bo dobil precejšnje. Točno je, da padalec, ki prihaja iz neba nikdar ne ve ali bo njegov pristonek sličil pristanku lahkega peresa na zemlji ali paketu premoga.

Vse vaje padalca morajo biti čim bolj podobne po gojem resničnega skoka s padalom. Že poprej smo dejali, da je skakalni stolp visok 50 metrov. Ko je padalec prekoračil višino desetih metrov pri vežbanju, prične z vežbanjem odpiranja pomožnega padala. Vede-

ti namreč moramo, da so angleški padalci najboljše zavarovani. Nosijo namreč dve padali. Glavno padalo na hrbtu. To padalo se odpira avtomatično v trenutku, ko padalec doseže določeno hitrost padanja. Pomožno padalo, ki ga nosi na prsih pa pride v poštev samo v slučaju, da bi glavno padalo iz kakršnegakoli razloga odpovedalo. Pomožno padalo se ne odpira avtomatično, pač pa ga mora padalec sam odpreti med padanjem. Odpiranje tega padala izvrši padalec tako, da potegne za obroč, ki je pritrjen na pomožnem padalu. Tudi za tako izjemno delo se mora padalec izvežbati. Kotorej prekorači desetmetersko višino prične z vežbanjem potezanja za obroč med padanjem. Zaključne vežbe se vršijo s skakanjem iz avijona. Najprej posamezni skok s 500 metrov višine, nato skok treh padalcev z višine 400 metrov, skok šestih padalcev, nato dvanajstih padalcev z iste višine. Nadzor nad temi skoki vršita dva častnika. Prvi je v letalu, drugi na zemlji.

Oglejmo si skupino padalcev v štirih skokih, ki jih predpisujejo pravila. Skušnji sami pravijo "H izpit". Padalci ga pričakujejo po veliki večini s popolno mirnostjo. Nervoznosti ni med njimi. Postrojenji v čelni red odkorakajo proti transportnemu letalu, ki ima pripravljene motorje. Ramena so jim pokrita z ovoji obeh letal. V nekaj trenutkih že sedijo drug poleg drugega. Ko je padlo povelje za odhod, se prične letalo dvigati in doseže že v najkrajšem času določeno višino. Nekateri padalci se razgovarjajo, drugi molče. Poveljnik posadke zapoveduje: "Na moje povelje se dvignite in napotite proti odprtini drug za drugim. Vsak naj zavzame svoje mesto in ko posameznik sunem z nogo, naj odskoči."

Povelja so enostavna. Vendar vsak padalec nehote po svoji dolžnosti misli na nezgode, ki so se zgodile drugim padalcem. Njihov tovariš se je še pred kratkim ponesrečil, ker se mu njegovo glavno padalo ni odprlo, med padanjem pa je pozabil potegniti pravčasno za obroč pomožnega letala. Drugi se je obesil na krilo letala. Medtem ko so ga njegovi tovariši reševali in prinesli v letalo, je bil nezavesten.

Motorji letala so znižali svojo visoko pesem. Trenotek skoka prihaja. Sleherni padalec zagotavlja, da ničesar ne misli. Ali misliti mora. Skočiti mora v desni smeri z dvignjeno glavo, v naslednjem trenutku se mora obrniti z boki proti ozadju letala zato, da se padalo svobodno lahko odpre.

"Pokonci!"

"Preglejte opremo!" - Vsak padalec pregleda ali je njegovo padalo pravilno nameščeno in ali je obroč pomožnega letala na ugodnem mestu. Vsak padalec preišče tudi padalo svojega tovariša, ki stoji pred njim. "Na mesto!" V tem kritičnem trenutku se slehernega padalca polasti nek poseben občutek.

"Ste pripravljeni?"

"Pripravljeni."

"H vratom!"

Vođnik skupine zavzame mesto odskoka; drži se na pragu vrat, kolena drži narahlo upognjena s stopali na robu letala.

Sunek v nogo:

"Odskok!"

"Hiii"! Zračna praznina je požrla moža. Vsako sekundo postaja manjši in že skače drugi, tretji, četrtri za njim.

V osmih sekundah je skupina zapustila letalo. Vidijo se samo bele lise razprostrtih padal. V 24 ali 25 sekundah bodo na tleh. Za danes zadostuje samo, da pokažejo primerno ateriranje, ali pozneje po 16 tednih vežbanja preidejo padalci na skupinsko manevriranje. Tu je sedaj ves letalski bataljon. Prihajajo z neba opremljeni z zemljevidi, živili, kompasom, pištolo in dvemi ročnimi bombami. Njihovo orožje: puške, možnarji, strojnice, municija jim sledi z malimi padali. V manj kakor pol uri mora biti ves bataljon na zemlji popolnoma opremljen, zavzeti mora položaje in pričeti z borbo.

V angleški armadi prav posebno pazijo, da bi bilo čim manj človeških žrtev. Hazardnih skokov tudi ni. Moštvo tvorijo sami prostovoljci. Poleg sabotažnih aktov in dezorganizacije sovražnih komunikacij, se padalci uporabljajo v večjem številu tudi za direktno borbena silo. Navpični napadi bodo v bodočnosti verjetno odločevali v posameznih bitkah. Res je, da so padalci danes šele v razvoju, vendar je tudi res, da bo ta vrsta orožja tudi še pozneje igrala v posameznih armadah zelo važno vlogo.

Prve padalce je izvežbala že davno pred sedanjo vojno sovjetska armada, ki tudi v sedanjih bojih zelo učinkovito uporablja to vrsto oborožene sile.

Junak s Kopaonika

Bilo je na dan sv. Antona Padovanskega v tistem strašnem letu, ki nam je ostalo vsem v mozgu in krvi.

V mali kmečki izbi je stala ob oknu mlada Mara Stojilković in upirala pogled tja proti Kopaoniku. Jovo! Že nekaj tednov je bil njen mož, tam zgoraj v zasneženi samoti in niti en sam trenotek se doslej ni bala zanj. Danes... pri kolovratu se ji je konec trgala vsak trenotek in teški krov strehe je cvilil, kakor da ga pritiska mora. Dušan, triletni fantiček se je urezal v palec. Rdeči sledovi v snegu grede točno v smeri Kopaonika. Enoletna Slava ima že nekaj ur sem, modro znamenje na čelu, sam Bog ve odkod. Stari Stojilković se je težko obrnil na črvivi klopi. V hlevu je živina nekam čudno nemirna kakor v časih, ko se bliža nevihta.

Ali Mara je šumadinka in še žena četnika povrhu, zato ne pozna bojazni "Da bi nas Bog rešil vsega zla" je vzdihnila in nadaljevala z delom. Švabi so sicer pobrali vse predivo, ali nekaj se ji ga je vendar posrečilo skriti izpred oči sovražnika.

Po široki cesti je jezdil nemški narednik Schmidt, komandir proslulih S.S. Namenjen je naravnost k njej in še predno je utegnila Mara dobro premisliti, kako, kaj in čemu, je bil že na vratih.

"Kaj želite?"

"Kje je Jovo Stojilković?"

"Ga ni tu!"

"Ali ste vi njegova žena?"

"Da" je ponosno odgovarjala Mara.

"Ali veste kje je?"

Mlada šumadinka ne laže. Molči. Narednik Schmidt je nestrpno prestopil dvakrat, trikrat - nato pa nejevoljno ponovil: "Ali veste kje je Jovo Stojilković?"

"-Da"

"No torej! Kje?"

"-Tega vam ne povem!"

"He, prisilili vas bomo, da nam pokažete njegovo skrivališče!"

Mali Dušan se je ovil materi ob krilo in molel svojo obvezano ročico proti njenemu obrazu. Pobožala ga je po glavi, se nasmehljala, nato pa z vso odločnostjo dejala odurnemu Nemcu v brk: "Tega vam pa že ne povem!"

Beseda je bila tako odločna, da je Nemcu kar sapo zaprla.

Že čez nekaj minut je prišla švabska patrola in odpeljala starega, slepega Stojilkovića. Komandant patrola je Mari prečital generalovo povelje:

"Če se Jovo Stojilković tekom treh dni ne javi, bo njegov oče namesto sina - ustreljen. - KREISKOMMANDANTUR, BRUS."

Sramoten sprevid se je pomikal proti banovinskemu hotelu, kjer je paševal švabski major. Nekaj starcev, žena in otrok je s sovraštvom v srcu in škripajočimi zobmi stalo ob obeh straneh ceste. Kjer je stari Stojilković zaslutil po godrnjanju svoje rojake, je dvignil zvezani roki in vzkliknil: "Ne izdajte mi sina!" In kakor na povelje so odgovarjale žene

in starci: "Ne boj se stari, med nami ni izdajalca!"

Dan je leden. Na redkih kocinah starca se je u-sedel srenj, švabski vojaki imajo zavihane ovratnike oguljenih vojaških plaščev. Hotel je mogočno razsvetljen. Pruski major je povabil najodličnejše pripadnike pete kolone iz Zemuna in Pančeva na proslavo - švabske zimske pomoči. Ali po naše povedano, povabil jih je, da pokusijo pristno šumadinsko slivovko in se založijo z naropano užičko slanino in ostalimi dobrotami, ki naj potolažijo lačne švabske trebuhe.

Stara babica Stojilković se je nemirno premetavala po postelji in molila. Tega vendar ne bodo storili: starega nedolžnega očeta? - Da, storili bodo to saj so vendar Švabi! "Sveta božja porodnica, pomagaj! Ti najbolje veš kako je, če se človeku vzame najdragocenejše! Reši mi moža!"

Mara je klečala ob postelji svojih otročičkov in si vrtala pesti v obe očesni duplini. Bila je brez misli, brez solz in tudi moliti ni mogla. Od časa do časa se ji je izvil iz presušenih ust vzklik: "Otroka, vajin oče!" Šele proti jutru je omahnila na malo zibelko.

Še predno se je drugi dan pokazala zora na obzorju se je Mara vlekla po slabo izhojeni poti. Nič ni vedela, ali naj osvobodi starega očeta, ali naj

poišče moža ali pa ugonobi švabskega majorja. Tu pa tam so jo srečavale žene: "Uboga Mara, ali je res?" Samo "da" je dejala in že je zginila za voglom zadnje hiše.

Major Knobel nima časa niti za moledovanja niti za obupne grožnje. Narednik Schmidt, ki ima sam ženo in kopico otrok, je še ohranil v srcu iskrico človeka. Odločiti pa ne more ničesar, ali dovoljenje za obisk starega očeta je vendar preskrbel.

"Oče!"

Iz vlažne in mrzle globine kleti se je dvignila suhljata in strta postava. V hipu sta se strnili telesi žene in očeta četnika - junaka, zaradi katerega leži stavec v okovih. Dolgo časa ni bilo slišati niti besede. Ko so se zgoraj zapirala vrata se je stresla klet, drugih glasov ni bilo. Končno je starček dosegel z okovanima rokama Marino čelo: "Moja Mara, saj rad storim to."

Mara se je prestrašila starčevih besed. Čutila je kakor, da se ji je vrv zadržila okrog vratu, vendar ona ne sme zamolčati Jovine misli. "Jovo tega ne bo nikdar dopustil."

Nad temi besedami pa se je stavec razhudil. Saj niste vsi skupaj znoreli! Nepotreben stavec, ki je vsem samo v nadlego. Nekoristen slepec, - in zdrav mladenič, mož z ženo in otroci, ki je šele pričel živeti; to je vendar tako različno breme na Gospodovi tehtnici. Sinu bi ukradli polovico življenja, njemu bo prihranjenih pa morda par let nesrečnega in nadležnega življenja. Ne in še enkrat ne! Sam Bog ga je izročil Švabom, namesto sina in to zaradi domovine in zaradi otrok.

"Jovo tega ne bo nikdar dovolil, oče!"

Starček pa je neumoren v prepričevanju, da njegovo življenje nič ne pomeni.

Mara je pritislila okovani roki starčka na prsa: "Bog vas blagoslovi!" Stari ni pustil, da Mara odide iz ječe, predno mu ni obljubila, da se bo zgodilo tako kakor želi on.

Naslednjo noč so prihajale ženice, da tolažijo nesrečno Maro. Švabski major se samo igra, ker bi hotel prisiliti povratek mladega Stojilkovića. In vendar niti ena teh dobrih ženic ni verovala v svoja lastna tolažila. Na stotine misli, sklepov in tudi upanj je blodilo Mari po glavi. Končno se je proti jutru odločila, da poišče nasvet pri njemu, ki ima edini pravico zapovedati, kako in kaj.

V nekaj urah nadčloveških naporov je dospela do četniškega taborišča. Jovo je ravno prihajal iz nočne službe. V majhni kolibi za seno sta našla priliko za samožen razgovor.

"Jovo, kaj boš storil?" - "Javil se bom!"

Mara bi zavpila: "In jaz? In otroka!" Ali tega ni storila, ugriznila se je v jezik in dejala: "Kdaj greva?" - "Trenotek počakaj, javiti moram poveljniku!"

Že čez nekaj trenotkov se je Jovo vrnil: "Greva takoj!"

Že nekaj ur sta gazila po debelem snegu in niti beseda ni padla. Viteško je prenašala junaška šumadinka svojo strašno bol. Z vso prirojeno ji silo se je zatajevala, končno pa je le izbruhnulo iz nje. Ali ni vse to naravnost blazno, otroke cropati očeta in to samo zato, da rešimo starega, ki sam želi smrti. Kaj čast, pravica; kaj dolžnost, če se mora mati boriti za otroke, žena za ljubečega moža!

Jovo Stojilković pa je njeno od srenja pobeljeno glavo tako močno pritislil na svoja junaška prsa, da je takoj utihnila. "Ali misliš, da bi to bila sreča, če bi najina otroka morala sama sebi priznati: očeta imava, ali ta je pustil starega očeta umreti, da je sebe rešil!" Nato je še pripomnil: "Hvaležen sem ti, da si me poklicala!"

Bližala sta se vasi. Žena ni poznala več solza in tarnanja.

Strupen mraz pritiska. Žalostno poje zvon male srbske cerkvice. Nov grob jesveže izkopan.

V sunkovitem joku vodi mlada žena slepega starčka po osamljeni poti. Mali Dušan zavriška, ko spozna starega očeta. Med tem pa prihaja iz hiše Jovo z okovanima rokama v družbi pruskih bajonetov. "Očka" zakriči mali Dušan. Mladega šumadince stresa groza, vendar že v naslednjem hipu se vzpne in pritiska svoj obraz na sveža in vroča lica svojega sina, v (Nadaljevanje na sedmi strani)

ŠTUKJE NAPADAJO - NATO GRANATE

PILOTI BARAŽNIH BALONOV

Rokavski preliv, ki loči otočje od francoske, belgijske in nizozemske obali je gotovo tisti del svetovnega morja, ki ima najgostejši pomorski promet. Rokavski preliv je življenska žila Anglije.

Po devetindvajsetih mesecih vojne vozijo angleški in zavezniški konvoji še vedno skozi Rokavski preliv, kljub temu, da so Nemci po francoski katastrofi zavzeli vso francosko, belgijsko in nizozemsko obalo. Od tega časa dalje spremljajo trgovske ladje posebne pomožne vojne ladje, ki so opremljene s protiletalskimi obrambnimi baloni. Posadke teh ladij spadajo v posebne "baražne edinice" angleškega letalstva in je njih življenje precej burno. Nevtralni časnikar, ki je precej časa preživel v njihovi družbi, pripoveduje tole:

V več ko sto potovanjih skozi Rokavski preliv niti en sam član baražne edinice ni izgubil življenja. To seveda ne pomeni, da v njihovem delu ni življenjskih nevarnosti. Nemci napadajo konvoje v ožini z zraka, z morja in s kopna. Poleg tega se morajo spremljevalci konvojev boriti proti besnemu elementu, strahotnim nevihtam, snegu in ledu, megli, blisku in gromu. V vsakem času in ob vsakem vremenu morajo biti baloni na svojih mestih, visoko v zraku.

Fantje, ki opravljajo to težko delo malo govorijo o sebi. Nihče izmed njih se ni javil prostovoljno v letalstvo z željo po morskimi dogodivščinah. Uvrstili so jih najprej v pomožne letalske edinice, od tam pa so jih dodelili baražnim oddelkom. Pred izbruhom vojne so bili ti ljudje uradniki na borzi, pravniki, časnikarji, trgovci, kvalificirani tovarniški delavci, kmetje, in tudi skoro vsi ostali poklici so dali svoj delež. Vsi smatrajo svoje novo delo kot nov poklic. Uradni dnevniki, ki jih vodijo na ladjah govore o njihovih podvigih.

NEPRESTANI BREZUSPEŠNI NAPADI

Že v prvih dneh po francoski katastrofi so Nemci napeli vse sile, da zagospodarijo nad Rokavsko ožino, saj bi to bil njihov prvi uspešni korak za zasedbo Anglije. V prvi vrsti pa so se Nemci trudili, da bi popolnoma zaprli prehod številnim angleškim konvojem. Nemški napadi s hitrimi torpednimi čolni, kakor tudi izredna delavnost njihovega letalstva nad ožino, ki je v najožjem svojem delu široka komaj 40 km, so bili v poletju 1940 na dnevnem redu.

V uradnem dnevniku sem med drugim čital tudi tole: "Ko sem stopil na krov so mi javili, da so slišali pred kljunom naše ladje brnenje motornega čolna. Pet minut pozneje smo zaslišali dve zaporedni eksploziji. Izgledalo je, da sta oba torpeda zadela isto ladjo. Bilo je sredi trde noči. Vsa okolica je izgledala kot snop žarometnih žarkov. Zdelo se je kakor, da je vsak zemljan, kolikor nas je bilo takrat v morskem ožini, postreljal v zrak vse kar je imel pri roki. Škrlatni in zeleni izstrelki so risali smeje loke po črnem nebu. Imel sem vtis kakor, da nihče ne ve kam in kaj strelja.

Torpedni čolni so bljuvali svetlobne rakete na vse strani. Od povsod so udarjali zamolkli: "čof, čompf, fijum, čopii-ufiii!" H sreči je vse to letelo mimo nas. V naslednjem trenutku sta se na desni strani pojavili dve svetlobni raketi, pritrjeni na padalih. Razsvetlili sta okolico, da je izgledala kakor po dnevi. Tako, nato se je oglasil silen tresk, ki smo ga že pričakovali. V prvem hipu smo mislili, da je bila zadeta ladja, ki je plula tik za nami, toda v svetlobi raket smo opazili, da mirno vozi v naši brazdi.

Strahotno brnenje in ogabno žvižganje v temnih višinah nas je opozorilo, da se bližajo ŠTUKJE. V zraku jih je bilo kakih 30. Večinoma so bila letala tipe "JU 87", ki so jih spremljali lovci "Me 109". Lovci so pričeli zažigati naše balone, strmoglavci pa so se spuščali na nas kakor, da bi bili na paradi. Naših letal nismo opazili nikjer, toda Nemci so bolje videli, to smo spoznali takoj ko so se pričeli obračati. Komaj je zadnji strmoglavec pokazal hrbet so prifrčali preko jarbol naši lovci in v naslednjem trenutku smo videli v svetlobi gorečih balonov, kako sta dva strmoglavca v plamenu treščila v moko grobišče.

Pozneje so Angleži spremenili svojo taktiko. Že na prihodnjem potovanju niso imeli nemški lovci tako lahkega dela z zažiganjem balonov.

Tako so stvari izgledale v avgustu 1940. Napadi so se nadaljevali, toda zavezniški konvoji so še naprej vozili skozi preliv, kadarkoli se je pokazala potreba.

Dva meseca pozneje so Nemci zopet z vso silo poskušali ustaviti konvoje. Izvleček iz dnevnika daje najboljšo sliko:

- "2033: S francoske obale so nas pričeli Nemci obstreljevati. Granate padajo med ladjami.
- 2102: Obstreljevanje je prenehalo. Našteli smo 74 izstrelkov.
- 2130: Ponovno obstreljevanje. To pot strelja neka druga baterija.
- 2217: Obstreljevanje je prenehalo. Našteli smo 17 granat. Nekatero se padle zelo blizu.
- 2235: Zopet je pričelo obstreljevanje. Granate so v zraku okrog 75 sekund. Vsa obala odseva od tovskega ognja.
- 0630: Dani se. Konvoj je nepoškodovan. Vsi baloni so v zraku. Vse v redu."

Od tedaj naprej so Nemci redno obstreljevali vsak zavezniški konvoj. Vendar se zaradi tega ni nihče razburjal. Kakor hitro je konvoj prispel na "stralsko galerijo" so mornarji enostavno poiskali zaklonišča na krovu, da jim drobci granat niso mogli do živega. To pa je bilo tudi vse.

NEMCI SO SE NAVELIČALI

Končno so Nemci, kljub njihovi legendarni samoglavnosti uvideli, da je napadanje konvojev jalov posel in da se z glavo, četudi ima prusko trdoto, ne more skoziti zid. Vspodbuda pa je sedaj prešla v druge roke. Če se danes oglasijo topovi na francoski obali je to znak, da sta RAF in angleška mornarica na delu. Tudi v uradnem dnevniku danes beremo drugačne stvari: "Topovski ogenj smo opazili pred francosko obalo. Naše vojne ladje napadajo nemški konvoj. Gledamo veliko nemško ladjo, ki se potaplja."

Čeravno sovražnik ne napada več angleških konvojev in se zibljejo polnoštevilno vsi baloni v zraku, kruto in neusmiljeno vreme pogostokrat prekinja vsakodnevno dolgočasnost, ki se kaj hitro spremeni v tvegano in neprijetno pustolovščino.

V temni oktoberski noči je veter dosegel uragansko moč. Konvoj je le z veliko težavo napredoval. Včasih je izgledalo, da se sploh ne premika. V dnevniku čitamo: "Pred Doverom je veter tako močan, da prav za prav vozimo rakovo pot. Ko se je zdanilo je postal vihar še hujši. Ogromni valovi se nam valijo nasproti. Vsi mali baloni so odtrgani, veliki še vstrajajo. Opoldne se je situacija še poslabšala. Napredujemo z brzino dveh vozlov na uro. Pogostokrat smo morali balone spuščati na največjo operativno dolžino. Baloni se kakor pošasti spuščajo proti morju, da v naslednjem trenutku z bliskovito hitrostjo švignejo na najvišjo dolžino. Posadka budno pazi na vsako kretnjo balona. Kljub temu se je balon ob 14.30 odtrgal in izginil v zraku, ki je ves prepojen z morskimi peno, Vikar piska in tuli. Samo z največjo težavo napreduje teško natovorjeni konvoj."

Mnogo posadk baražnih edinic je že prejelo odlikovanja za junaštvo in požrtvovalnost v izpolnjevanju svoje teške in naporene službe.

HERMANN:
Z ANGLEŽI
NIMAMO
SREČE!

Izpod domačega latnika

NADALJEVANJE Z 2. STRANI

OBSODBE V LJUBLJANSKEM PROCESU - "Corriere della Sera" od 25. dec. 1941 sporoča iz Ljubljane: Pred vojnim sodiščem v Ljubljani je bil zaključen proces proti 16 slovenskim komunistom, obdolženim napada na štacijsko poveljstvo v Ložu. - Sodišče je obsodilo NA SMRT naslednje obdolžence: Šerčer Ljubomir, Verbič Ivan, Larič Valentin, Kogoj Rado, Kranjc Karel, Lipovec Filip, Žagar Ignac in Janežič Ladislav. - Za isti delikt so bili obsojeni na visoke zaporne kazni: Kelviser Franc, Guidiza (Gostiša?) Alojz, Walla (Hvala?) Emerik, Kozelj Jožef in Miklavčič Milan. Na 20 let ječe sta bila obsojena: Gabrovac Friderik in Marok Dragomir. Radi pomanjkanja dokazov je bil oproščen Krajner Viktor. - Obsodba je bila izvršena v bližini Ljubljane 23. t.m. ob zori. Pred ekzekucijo je bila smrtna kazen Lipovca in Janežiča spremenjena v smrtno ječo. (Stefani)

ISTITUTO DI CULTURA FASCISTA V LJUBLJANI - Že pred dvema leti so Lahi ustanovili v Ljubljani "ISTITUTO DI CULTURA" kakor so ga takrat imenovali. Sedaj so zavod na novo osvežili in mu dodali še zveneči dodatek "FASCISTA". Ljubljanci bodo gotovo vsi srečni, da imajo v svoji sredini fašistovsko kulturo, s katero so se Lahi in fašisti proslavili vse čase.

LAŠKI HUMOR - "La Tribuna" piše: Al Cairo sono avvenute violente manifestazioni popolari antibritanniche al grido di: "abbasso l'Inghilterra". Giovani nazionalisti egiziani hanno gridato: "vogliamo la disfatta britannica". Sono avvenuti sanguinosi scontri tra i dimostranti e la polizia britannica. - V nočnem lokalu BADIA bodo gotovo z navdušenjem sprejeli inspiracijo odgovornega urednika Guido Milelli-ja.

SABOTAŽE SE NADALJUJEJO - Na postaji Crevalcore, na brenerski železnici je dospel vlak iz Avstrije v plamenih. Med potniki je bilo več ranjenih. Oblasti niso mogle ugotoviti vzroka požara.

UBOGI RUSI - "Regime Fascista" sporoča, da so odšli po božičnih praznikih prvi oddelki albanske vojske na rusko fronto.

TISKOVNI SKLAD "BAZOVICE" - Gdš. Terez Zwölf nam je izročila v sklad "Bazovice" Pt. 400.- Prav pristranahvala!

VISOKA ODLIKOVANJA JUNAKOM MORJA - Nj. Vel. kralj Peter je odlikoval s KARADJORDJEVO ZVEZDO Z MEČI ČETRTEGA RAZREDA, na predlog gosp. vojnega ministra, brigadnega generala Draže Mihailovića, poročnika bojnega broda MILANA SPASIĆA, torpednega častnika kr. broda "ZAGREB" in poročnika bojnega broda SERGEJA MAŠERA, artilerijskega častnika na istem brodu. Imenovana oficirja sta 17. aprila 1941, po kapitulaciji jugoslovenske armade, poglala v zrak kr. brod "ZAGREB", ker ga ni bilo mogoče rešiti iz rok sovražnika. Pri tem sta oba hrabra častnika našla junaško smrt. - Pokojni poročnik bojnega broda g. Sergej Mašera je Slovenec in sin narodnega in zaslužnega profesorja, ki je dolga leta poučeval v Gorici, sedaj pa je v Ljubljani.

DRUGI FANT nam piše: V imenu vseh tovarišev se prav lepo zahvaljujem vsem, ki so nas tako bogato obdarili za božič in Novo leto. Na žalost, sedaj rečemo lahko samo hvala, ko pa se bomo vrnili v osvobodeno domovino bomo poskušali odolžiti se našim vrlim rojakinjam, ki so toliko dobrega storile že poprej, ko smo še bili po raznih taboriščih. - Nemirno je bilo naše življenje ko smo bili doma. Mnogokrat me je vest pekla, da moram podpirati tujca, se zanj mučiti in trpeti, v zahvalo pa biti še zasramovani. Končno so nas nasilno zgrabili in odpeljali v vojno, ki ni bila naša vojna. Zapuščali smo dom, starše in vse, vse, kar nam je bilo dragocenega. Pognali so nas po onem morju, ki ga vsak laški vojak izgovarja s strahom in bojznijo v srcu. Tudi nam Slovincem se na tem morju ni godilo bolje. Komaj smo pričakali trenutka, da pogreznemo nogo v pesek. Ali tu je nastajalo novo gorje. Tisti pesek, ki smo si ga na vožnji toliko želeli, mi je omračil oči, da nisem mogel čitati materinega pisma. In vendar bi tako rad videl njene ukrivljene črke in poteze njene žuljave roke; matere, ki je vzgojila svojega sina, da ga tujec ugrabi in da pomaga krepiti laško bojzaljivost. Vrgli so nas v borbo, ki pa se je hvala Bogu kmalu izkazala kot slabo delo. Stradali smo za žive in mrtve, kajti našo prehrano je požrlo Sredozemsko morje, pa tudi veliko število naših tovarišev je zagrnilo morje. In zakaj vse to? Samo radi tistih, ki začasno še pestijo našo zemljo in ki so tako lakomni na vse kar ni njihovega. Trpel sem kakor še nikdar. Zapirali so nas v mreže božede žice kakor prave zločince, puščali so nas lažne, žejne in premražene, in vse to samo zaradi pohotnosti po zavojevanju in uničevanju tujega. Ali moja usoda se je hvala bogu obrnila na tisto pot, ki je bolj gladka in udobna. In po tej poti korakamo sedaj ter že težko čakamo dneva, da se pomerimo z njimi, ki se zavedajo, da smo desetkrat boljši od njih. Čakamo z nestrpnostjo trenutka, da se maščujemo nad tistimi, ki so nam pokončali naše najdražje, naš dom! Kot vihar bomo drveli in prisegamo, da se bo bazoviška zemlja stokrat bolj napila njihove krvi, kakor pa je vplila krvi naših junaških tovarišev Slovincem. - Obilo sreče in vse najboljše vam želi - Eden prvih slovenskih prostovoljcev.

TRAGEDIJA V ROČINJU - Vladimir Dugar, star 34 let se je s svojo ženo Kristino sprl. Medtem ko je žena hitela v karabinijersko postajo je tudi on skočil iz hiše in zdrsnil na stezi, ki vodi ob Soči, padel v vodo in utonil. Še isti večer so našli truplo nesrečnega Dugarja v bližnjem tolmu Soče, pri tem pa so našli tudi truplo kmetice Flore Gerbec, ki je stanovala v bližini in ki so jo že nekaj dni pogrešali.

DALMATINSKI MILIJONAR ANDREJ DADIĆ UMRL V TRSTU - Na novo leto je umrl v Trstu 87 letni milijonar Andrej Dadić, katerega premoženje so cenili na 20 milijonov dinarjev. Dadić je bil lastnik tudi velike palače v Splitu ob Dioklecijanovi palači.

JUNAK I KOPAONIKA (Nadaljev. s 5. str.)

zadnji pozdrav. Mala Slavica mu pritisne poljubček na ustna, medtem pa vojak surovo odrijava nesrečno ženo. Povelja zadonijo...

Mara Stojilković je oddala otroka sosedu. Usta ji gorijo na bledem licu. S silo hoče k obsojencu, vojak pa jo z vsom prusko grobstvo odrijava. Prota Živković je smolil molitve za umirajoče. Včasih mu je ušla med molitev tolažilna beseda. Jovo z občudovanja vredno mirnostjo gleda v oči svoje žene, na njegovem obličju se ne zgame niti ena sama mišica.

Narednik Schmidt je izročil obvezo vojaku, naj jo privede obsojencu čez oči, ali Mara mu jo je strgala iz rok in jo razcefedrila. Vojaki so naskočili Maro, narednik Schmidt pa jih je zavrnil in strumno pozdravil junaško Srbijanko. Vojaki so se postavili v red. Mara je sedaj svobodno lahko pristopila zadnjikrat k svojemu možu, ga objela in poljubila.

Medtem ko so ženske naskolli ječale, se je Mara še enkrat vrgla svojemu možu v objem in sedaj prvič in zadnjič zajokala, da so se staremu naredniku Schmidt ustrnile solze.

Z rokavom plašča jih je obrisal, nato pa so padla povelja. Prota Živković se je umaknil in z njim tudi obupana Mara. Slep stariček je strahotno zakričal.

"Still gestanden! - Hoch an - Feuer!"

"Živela Jugoslavija!" je bil zadnji vzklik junaškega četnika, predno je omahnil v sneg.

E. JUSTIN

SLOVENSKA VAS

ČLOVEK NA PADOČLO

DIVINA COMMEDIA

L'INFERNO CANTO XXIV.

Naj Libija se s svojim peskom skrije, da strašnega gorja, ki tam v nebo se vije ne čuješ ti Benito Mussolini! A večja naj ne skoti se zalega in z njo gorje, nje pesek in Etiropije peklenko vroča tropa in zemlja, ki meji ob vroče Rdeče morje. A sred' križark britanskih in njih jeklen'ga tropa, Lah dirja nag, v bojazni in prazni nadi, izhod dobiti, četud' politi v senci periskopa! Topovi uperjeni so spredaj, vzadi; kdor hoče čez, ga čakajo britanski gadi! To slika stvarna je, moj Mussolini, le pazi, da še sam ne zgineš v morskem globočini!

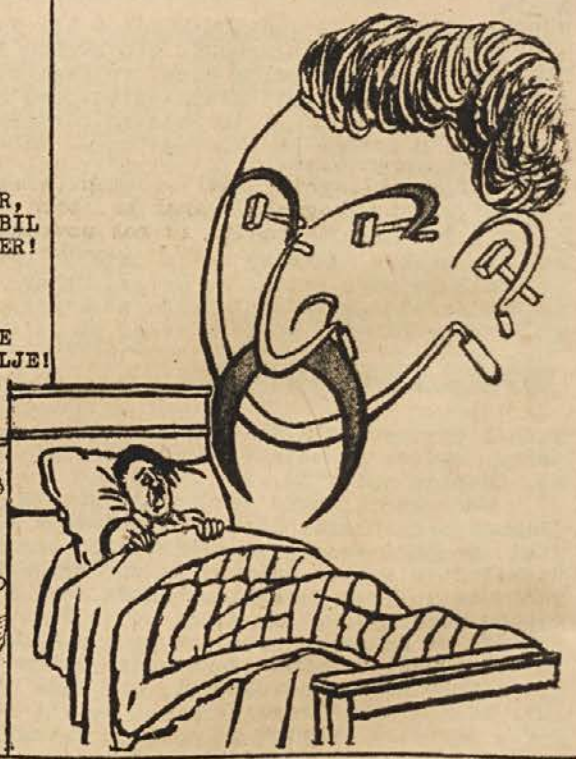
BOBNARSKA KRIZA REŠENA

Le najbolje posvečenim je bilo znano, da je pri naši muziki vladala v zadnjih dneh teška kriza. Boben ni pa ni funkcional. Posebna komisija si je belila glavo, ali je koža pretanka oziroma ali so bobnarjeve mišice prešibke. Kapetan, g.dr. Osten, ki ima med nami rečeno sijajno godbo, je ugotovil, razsodil in tudi krizo rešil, na način, ki ga kaže slika.

ŽULI PRSTE
ADOLF HITLER,
DA BI PLES BIL
ČIMBOLJ HITER!

AL'ZAMAN SO
VROČE ŽELJE
TISTI, KI ŽE
SPAK JIH MELJE!

SANJE TEŠKE, FIRER SANJA,
STRAŠNA MORA GA PREGANJA;
TAM NA VRHU VOROŠILOV
IN NA JUGU TIMOŠENKO
NEMŠKO PEČETA PEČENKO!

V TREBUH NEMŠKI RIJE KRT,
TOLČE KLADIVO, REŽE SRP!
RES TO HUDE SO MORIJE
UBOGE PANZERDIVIZIJE!

